

महाराष्ट्र विधानसभा

दुसरे अधिवेशन, २०१६

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

गुरुवार, दिनांक ०४ ऑगस्ट, २०१६ / श्रावण १३, १९३८ (शके)

(१) वित्त आणि नियोजन, वने मंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) ग्रामविकास, महिला व बाल विकास मंत्री		
(३) जलसंपदा मंत्री		
(४) खारभूमी विकास मंत्री		
(५) सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री		
(६) जलसंधारण मंत्री		
(७) रोजगार हमी योजना मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ४२

अलिबाग (जि.रायगड) येथील जिल्हा सामान्य रुग्णालयातील
तज्ज्ञ डॉक्टरांच्या रिक्त पदांबाबत

(१) * ५८४३३ श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंणघाट),
अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.विजय काळे (शिवाजीनगर) :
सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा
खुलासा करतील काय :-

(१) अलिबाग (जि.रायगड) येथील जिल्हा सामान्य रुग्णालयात तज्ज्ञ डॉक्टरांची
१२ पदे, वर्ग-२ मधील डॉक्टरांची ५ पदे, अतिरिक्त जिल्हा शल्यचिकित्सक,
निवासी वैद्यकीय अधिकारी, स्त्रीरोग तज्ज्ञ, शारिरीक विकृती तज्ज्ञ, मनोविकृती
तज्ज्ञ, क्षकिरण तज्ज्ञ, सर्जन, भीषक, क्षयरोग तज्ज्ञ, नेत्र शल्यचिकित्सक,
कान, नाक व घसा तज्ज्ञ अशी अनेक उपचार करणाऱ्या तज्ज्ञ डॉक्टरांची पदे

रिक्त असल्यामुळे रुग्णांना देण्यात येणाऱ्या आरोग्य सेवेवर मोठ्या प्रमाणात परिणाम होत असल्याचे माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या रुग्णालयात उपचार करण्यासाठी डॉक्टर उपलब्ध नसल्यामुळे अनेक रुग्णांना उपचारासाठी मुंबई येथील शासकीय रुग्णालयात पाठविले जात आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सर्वसामान्य नागरिकांना उत्तम आरोग्य सेवा देण्यासाठी या जिल्हा सामान्य रुग्णालयात तज्ज्ञ डॉक्टरांची रिक्त पदे भरण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) अंशतः खरे आहे.

सामान्य रुग्णालय, अलिबाग येथे महाराष्ट्र वैद्यकीय व आरोग्य सेवा, गट-अ (वर्ग-१) च्या १९ मंजूर पदांपैकी ७ पदे भरलेली आहेत. तसेच महाराष्ट्र वैद्यकीय व आरोग्य सेवा, गट-अ (वर्ग -२) च्या मंजूर ३१ पदांपैकी २४ पदे भरलेली आहेत. गट-अ (वर्ग-१) मधील विशेषज्ञाची पदे रिक्त असली तरी रुग्णालयात येणाऱ्या रुग्णांना वर्ग- २ मध्ये कार्यरत विशेषज्ञ तसेच राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत कंत्राटी पध्दतीने कार्यरत असलेल्या विशेषज्ञामार्फत आरोग्य सेवा पुरविण्यात येतात.

(२) अंशतः खरे आहे.

रुग्णालयात उपलब्ध असलेले विशेषज्ञ, वैद्यकीय अधिकारी तसेच राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत कार्यरत विशेषज्ञामार्फत रुग्णालयात येणाऱ्या रुग्णांना आवश्यक आरोग्य सेवा तात्काळ उपलब्ध करून देण्यात येतात. तथापि, अत्यवस्थ रुग्णांसाठी आवश्यक सुविधा रुग्णालयामध्ये उपलब्ध नसल्यास त्यांना पुढील उपचारासाठी मुंबई येथील शासकीय रुग्णालयात संदर्भित केले जाते.

(३) महाराष्ट्र वैद्यकीय व आरोग्य सेवा, गट-अ (ग्रेड पे ५४०० व त्यावरील) रिक्त पदे भरण्याची कार्यवाही शासनस्तरावर सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नरपड, घोलवड, बोर्डी आणि झाई (जि.पालघर) या गावांमध्ये
समुद्राच्या भरतीच्या पाण्याने झालेले नुकसान

(२) * ६१५७२ श्री.अमित घोडा (पालघर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नरपड, घोलवड, बोर्डी आणि झाई (जि.पालघर) या गावांमध्ये दिनांक ८ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास समुद्राच्या मोठ्या भरतीचे पाणी घुसून लोकांच्या शेतजमिनी क्षारयुक्त होऊन नापिक झाल्या असून घरांचेही मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाले आहे तसेच महाराष्ट्र व गुजरात सीमेवरील झाई गावातील पूल भरतीच्या पाण्याखाली गेल्यामुळे गावाचा शहराशी संपर्क तुटला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या गावात समुद्र किनारी बंधारे बांधले नसून तिवरांच्या झाडांची मोठ्या प्रमाणात तोड करून खार जमिनीवर मातीचा भरणा करून अनधिकृत बांधकामे सुरु असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू गावांना समुद्रकिनारी बंधारे बांधून देण्यासाठी ग्रामस्थांनी गेली २० वर्षे मागणी करूनही शासनाने अद्याप कोणतीच कार्यवाही केलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त मागणीच्या अनुषंगाने धूपप्रतिबंधक बंधारे बांधण्याबाबत व खार जमिनीवर अनधिकृत बांधकामे करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) समुद्राच्या मोठ्या भरतीचे पाणी सदर गावात घुसून लोकांच्या शेतजमिनी क्षारयुक्त होऊन नापिक झालेल्या आहेत ही बाब खरी नाही.

झाई गावाजवळील बुडता (Submersible) पूल भरतीच्या पाण्याखाली गेल्यामुळे गावाचा शहराशी काही कालावधीसाठी संपर्क तुटला होता ही बाब खरी आहे.

तथापि सदर ठिकाणी मोठा पूल बांधण्याचे काम मंजूर असून कामाची निविदा प्रक्रिया प्रगतीपथावर आहे.

(२) हे खरे नाही.

प्रश्नांकित झाई ता.तलासरी या ठिकाणी सन १९९० मध्ये २४७ मी., सन २००५ मध्ये ४०० मी., सन २००८ मध्ये १५० मी. समुद्र धुपप्रतिबंधक बंधारा बांधण्यात आलेला आहे.

प्रश्नांकित नरपड येथे समुद्र धुपप्रतिबंधक बंधारे बांधण्याच्या कामाची निविदा प्रक्रिया पूर्ण झाली असून पावसाळ्यानंतर सदर काम हाती घेण्याचे नियोजन आहे.

तिवरांच्या झाडांची मोठ्या प्रमाणात तोड करून खार जमिनीवर मातीचा भरणा करून अनधिकृत बांधकामे सुरु असल्याची बाब खरी नाही.

(३) हे खरे नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पाटण (जि.सातारा) तालुक्यातील वनविभागाच्या हद्दीतील गावे व वाड्यावस्त्यांना जोडणाऱ्या रस्त्यांना मान्यता मिळण्याबाबत

(३) * ५४३७५ श्री.शंभूराज देसाई (पाटण) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पाटण (जि.सातारा) तालुक्यातील सहयाद्रीच्या पर्वतरांगामध्ये डोंगरी व दुर्गम भागात अनेक गावे व वाड्यावस्त्या वसल्या असून या अनेक गावांना जोडणारे रस्ते हे वनविभागाच्या हद्दीतून जात आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मौजे हुंवरणे, कसणी, धनगरवाडा, गणेवाडी (ठोमसे), पाचगणी, चव्हाणवाडी (धामणी), कोळेकरवाडी (डेरवण) व डफळवाडी (ता.पाटण, जि.सातारा) या गावांना व वाड्यावस्त्यांना जोडणारे वनविभागाच्या हद्दीतील रस्ते करण्याकरीता मान्यता मिळण्याबाबतचे प्रस्ताव सातारा वनविभागाचे उप वनसंरक्षक यांच्यामार्फत शासनाकडे सादर केले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या वन हद्दीतून रस्ते करण्यास मान्यता मिळावी याकरीता दिनांक २ मार्च, ३१ मार्च, २०१५ व ७ सप्टेंबर, २०१५ रोजी लोकप्रतिनिधींनी मा.वने मंत्री यांच्याकडे पत्र व्यवहार केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदरहू वन विभागाच्या हद्दीतील रस्ते करण्याकरीता मान्यता देण्यासंदर्भात शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

सातारा जिल्ह्यातील पाटण मतदारसंघातील मौजे हुंवरणे, कसणी, धनगरवाडा, गणेवाडी (ठोमसे), पाचगणी, चव्हाणवाडी (धामणी), कोळेकरवाडी (डेरवण) व डफळवाडी या गावांना व वाड्यावस्त्यांना जोडणारे वनविभागाच्या हद्दीतील रस्ते करणेकरीता मान्यता मिळणेबाबतचे प्रस्ताव प्राप्त झाले नाहीत.

(३) हे खरे आहे.

मौजे गणेवाडी (ठोमसे) ता. पाटण रस्त्यास परवानगी मिळणेसंदर्भात दिनांक ०२ मार्च २०१५ व मौजे गोकुळ तर्फे पाटण अंतर्गत हुंवरणे गावास रस्ता परवानगी मिळणेसंदर्भात दिनांक ०७ सप्टेंबर २०१५ ला लोकप्रतिनिधींनी मा. वनमंत्री यांचेकडे पत्र व्यवहार केला आहे.

(४) अनुसूचित जमाती व इतर पारंपारिक वननिवासी (वन हक्कांची मान्यता) अधिनियम २००६ च्या कलम ३ (२) अन्वये वनजमिनीवर शासकीय यंत्रणेद्वारे रस्ते तयार करण्याकरिता :- (अ) ग्रामसभेने ठरावाद्वारे शिफारस केल्यास (ब) आवश्यक वनजमीन एक हेक्टर पेक्षा कमी असल्यास (क) दर हेक्टरी ७५ वृक्षांपेक्षा अधिक झाडांची तोड होत नसल्यास, त्यास मंजूरी देण्याचे अधिकार उपवनसंरक्षक यांना आहेत. मौजे चव्हाणवाडी ते धामणी ता. पाटण या रस्त्याच्या बांधकामासाठी आवश्यक ०.४५ हे. वनजमिनीच्या प्रस्तावास अनुसूचित जमाती व इतर पारंपारिक वननिवासी (वन हक्कांची मान्यता) अधिनियम २००६ च्या कलम ३ (२) खाली उपवनसंरक्षक, सातारा यांनी दि. ५.०९.२०१५ रोजी मान्यता दिली आहे. गोकुळ तर्फे पाटण अंतर्गत हुंवरणे हा रस्ता वन्यजीव विभागाच्या अखत्यारित येतो. तथापि, विभागीय वन अधिकारी, (वन्यजीव) चांदोली-कोयना अभयारण्य स्थित कराड यांच्याकडे सदर रस्त्याचा प्रस्ताव प्राप्त झाला नाही.

(५) मौजे कसणी, धनगरवाडा, गणेवाडी (ठोमसे), पाचगणी, कोळेकरवाडी (डेवण) व डफळवाडी या गावांना जोडणारे रस्त्यांचे प्रस्ताव संबंधित काम करणाऱ्या यंत्रणेद्वारे प्राप्त नसल्याने पुढील कार्यवाही करता आली नाही, त्यामुळे विलंब झालेला नाही.

**लोणार (जि.बुलढाणा) तालुक्यात मनरेगा अंतर्गत मंजूर
झालेल्या विहिर वाटपात झालेला गैरव्यवहार**

- (४) * ५५०५५ डॉ.संजय रायमुलकर (मेहकर) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) लोणार (जि.बुलढाणा) तालुक्यातील दुष्काळी परिस्थितीवर मात करण्यासाठी शासनाने दोन वर्षापूर्वी मनरेगा अंतर्गत मंजूर केलेल्या विहिर वाटपात गैरव्यवहार झाल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या प्रकरणाची चौकशी शासनाने केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीनुसार विहिर वाटपात गैरव्यवहार करणाऱ्या दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल : (१) होय.

याबाबत निवेदन / तक्रार जिल्हाधिकारी बुलढाणा कार्यालयास प्राप्त झाली आहेत.

- (२) व (३) सदर प्रकरणी जिल्हाधिकारी, बुलढाणा यांचे दि.१४.६.२०१६ रोजीच्या आदेशान्वये चौकशी समिती गठित करण्यात आली आहे. तसेच मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, बुलढाणा यांचे दि.२७.६.२०१६ रोजीच्या आदेशान्वये चौकशी समिती गठित करण्यात आली आहे. सदर चौकशी समितीकडून अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर त्यानुसार तात्काळ आवश्यक कार्यवाही करण्यात येईल.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**माढा (जि.सोलापूर) तालुक्यात पाझर तलावांसाठी संपादित केलेल्या
जमिनीचा मोबदला शेतकऱ्यांना देण्याबाबत**

- (५) * ६३६३८ श्री.बबनराव शिंदे (माढा) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) माढा (जि.सोलापूर) तालुक्यात १६५ पाझर तलावासाठी २० वर्षापूर्वी संपादित केलेल्या जमिनीचा मोबदला अद्याप शेतकऱ्यांना देण्यात आला नसल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर पाझर तलावासाठी संपादित केलेल्या जमिनीचा मोबदला देण्याची मागणी जिल्हाधिकारी यांच्याकडे स्थानिक लोकप्रतिनिधी व शेतकरी यांच्याकडून वारंवार करूनही कोणतीही कार्यवाही करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, पाझर तलावासाठी संपादित केलेल्या जमिनीचा मोबदला देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३), (४) व (५) हे खरे नाही.

लघुसिंचन (जलसंधारण) विभाग, सोलापूर मार्फत माढा तालुक्यात ३४ पाझर तलावांचे काम झालेले आहे. सदर पाझर तलावांचे भूसंपादनाचे प्रस्ताव भूसंपादन कायदा - सन १८९४ नुसार तयार करून जिल्हाधिकारी, सोलापूर यांचे मार्फत उपविभागीय अधिकारी, माढा विभाग, कुडूवाडी यांना सादर करण्यात आले होते. परंतु दरम्यान भूसंपादन कायदा सन १८९४ रद्द झाल्याने "नवीन भूसंपादन कायदा सन २०१३" नुसार सदर प्रस्ताव फेरसादर करण्याची कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.त्याबाबतची सदयस्थिती खलीलप्रमाणे :-

१) संयुक्त मोजणी पूर्ण झालेले ०८ भूसंपादन प्रस्तावांवर जिल्हाधिकारी, सोलापूर यांचेकडे कार्यवाही सुरू आहे.

२) ०८ भूसंपादन प्रस्तावांबाबत खाजगी वाटाघाटी लघुसिंचन (जलसंधारण) विभाग, सोलापूर यांचेकडे सुरू आहे.

३) १४ भूसंपादन प्रस्तावांची संयुक्त मोजणी भूमी अभिलेख कार्यालय, माढा यांचे कडून सुरू आहे.

४) ०४ भूसंपादन प्रस्ताव - लघुसिंचन (जलसंधारण) विभाग, सोलापूर यांचे मार्फत तयार करून उपविभागीय अधिकारी, माढा विभाग, कुईवाडी यांचेकडे सादर करण्यात आले आहेत.

**मौजे मंचनपूर (ता.अकोट, जि.अकोला) येथील पात्र लाभार्थ्यांना
प्रधानमंत्री आवास योजनेमधून वगळल्याबाबत**

(६) * ६११४३ श्री.अमित झनक (रिसोड), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.संग्राम थोपटे (भोर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे मंचनपूर (ता.अकोट, जि.अकोला) येथील पात्र लाभार्थ्यांना प्रधानमंत्री आवास योजनेच्या यादीमधून वगळण्यात आले असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वगळण्यात आलेल्या लाभार्थ्यांना प्रधानमंत्री आवास योजनेमध्ये समाविष्ट करून घ्यावे असे निवेदन मौजे मंचनपूर ग्रामपंचायतीने गटविकास अधिकारी यांना दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त निवेदनानुसार या लाभार्थ्यांना प्रधानमंत्री आवास योजनेच्या यादीमध्ये समाविष्ट करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) व (२) केंद्र शासनाच्या सूचनेनुसार "ग्राम उदय से भारत उदय" कार्यक्रमांतर्गत सामाजिक, आर्थिक व जात सर्वेक्षण २०११ अंतर्गत गावातील कुटुंबाची माहिती ग्रामसभेपुढे ठेवण्यात आली होती.

प्रधानमंत्री आवास योजना (ग्रामीण) अंतर्गत लाभार्थ्यांची निवड / याद्या तयार करण्याच्या सूचना निर्गमित करण्यात आल्या नाहीत.

अकोट (जि.अकोला) तालुक्यात मौजे मंचनपूर येथील पात्र लाभार्थ्यांना प्रधानमंत्री आवास योजनेमधील यादीमधून वगळण्यात आले असल्याचे निवेदन मौजे मंचनपूर ग्रामपंचायतीने गटविकास अधिकारी यांना दिले आहे.

(३) केंद्र शासनाने प्रधानमंत्री आवास योजना (ग्रामीण) अंतर्गत लाभार्थी निवड/याद्या तयार करण्याच्या सूचना निर्गमित केल्या आहेत. सदर सूचना क्षेत्रीय कार्यालयांना कळविण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

रायगड जिल्हा परिषदेत झेरॉक्स मशीन खरेदीत झालेला गैरव्यवहार

(७) * ६३७७७ प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रायगड जिल्हा परिषदेत झेरॉक्स मशीन खरेदीत बनावट कागदपत्रे व बनावट स्वाक्षरी करून अधिकाऱ्यांनी कोट्यवधी रुपयांचा गैरव्यवहार केला असल्याचे माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीनुसार झेरॉक्स मशीन खरेदीत गैरव्यवहार करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

जायकवाडी पाटबंधारे (जि.परभणी) विभागात स्टेशनरी

साहित्य खरेदीत झालेला गैरव्यवहार

(८) * ५९७१३ श्री.मधुसूदन केंद्रे (गंगाखेड) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परभणी जिल्ह्यातील जायकवाडी पाटबंधारे विभाग क्र.२ मधील स्टेशनरी साहित्य खरेदीत झालेल्या गैरव्यवहाराबाबत जिल्हाध्यक्ष, शेतकरी संघटना यांनी मुख्यप्रशासक, लाभक्षेत्र विकास प्राधिकरण, औरंगाबाद यांना दिनांक ८ सप्टेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास लेखी तक्रार देऊन चौकशीची मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, या तक्रारीच्या अनुषंगाने शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,
- (३) असल्यास, चौकशीनुसार स्टेशनरी साहित्य खरेदीत गैरव्यवहार करणाऱ्या दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) होय.

- (२) व (३) सदर प्रकरणी तपशीलवार चौकशी करणे आवश्यक असल्याने मुख्य अभियंता कार्यालयाच्या दि. १२.०७.२०१६ च्या आदेशान्वये कार्यकारी अभियंता, माजलगाव कालवा विभाग क्र. १० यांची चौकशी अधिकारी म्हणून नेमणूक करण्यात आलेली आहे. चौकशी अधिकाऱ्यांकडून अहवाल प्राप्त झाल्यावर योग्य ती कार्यवाही करण्यात येईल.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**दौंड, शिरूर, खेड व हवेली (जि.पुणे) तालुक्यातील शेती सिंचनासाठी
भामा आसखेड प्रकल्पाचे पाणी देण्याबाबत**

(९) * ६०५१४ श्री.राहूल कुल (दौंड), श्री.सुरेश गोरे (खेड आळंदी) :

सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) भामा आसखेड प्रकल्पाचे पाणी प्रकल्पाच्यामूळ उद्देशानुसार दौंड, शिरूर, खेड व हवेली (जि.पुणे) तालुक्यातील शेती सिंचनासाठी राखीव ठेवणे आवश्यक असताना येथील पाणी पिण्यासाठी पुणे व पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकांना देण्यात येते, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, दौंड, शिरूर, खेड व हवेली तालुक्यातील शेती सिंचनासाठी भामा आसखेड प्रकल्पाचे पाणी राखीव ठेवण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी माहे जून, २०१५ पासून वारंवार मा.जलसंपदा मंत्री यांना निवेदन दिले असूनही माहे जून, २०१६ पर्यंत याबाबत निर्णय घेण्यात आलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त निवेदनानुसार भामा आसखेड प्रकल्पाचे पाणी शेती सिंचनासाठी राखीव ठेवण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) अशंत: खरे आहे.

भामा आसखेड प्रकल्पाच्या प्रशासकीय मान्यतेनुसार खेड, हवेली व दोंड या तालुक्यातील शेतीस सिंचनासाठी पाणी देण्याचे नियोजित आहे. तथापि, पिण्याच्या पाण्याचे प्राधान्यक्रमानुसार पुणे व पिंपरी - चिंचवड महानगरपालिकाकरीता भामा आसखेड प्रकल्पाच्या एकूण १८८.६११ दलघमी पाणी वापरापैकी १४१.४८६ दलघमी पाणी, पुणे महानगरपालिका, पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका चाकण व लगतची १९ गावांच्या पिण्याचे पाणी वापरासाठी शासनाने आरक्षित केले आहे.परंतु अद्याप पाणीपुरवठा योजना कार्यान्वित झालेल्या नाहीत.

(२) स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दि.१६/६/२०१५ च्या पत्रान्वये केलेल्या मागणीच्या अनुषंगाने संबंधित महामंडळाकडून दि.१३.७.२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये प्राप्त झालेल्या अहवालावर शासनस्तरावर कार्यवाही प्रगतीत आहे.

(३) भामा आसखेड प्रकल्पाच्या एकूण प्रकल्पीय १८८.६११ दलघमी. पाण्यापैकी १४१.४८६ दलघमी. पाणी पिण्याच्या वापरासाठी शासनाकडून आरक्षित झाले आहे. उर्वरित ४७.१२५ दलघमी पाण्यातून १५.०४ दलघमी व्यय वजा जाता शिल्लक राहिलेल्या ३२.०८५ दलघमी पाण्याद्वारे जलाशयावरील उपसा सिंचन योजना व धरणाखालील को.प. बंधा-यातून शेतीसाठी सिंचनाचा लाभ देण्यात येणार आहे.

अद्याप पाणी पुरवठा योजना कार्यान्वित झाल्या नसल्याने धरणातील पाण्याचा वापर को.प. बंधा-याद्वारे सिंचनासाठी करण्यात येत आहे.

महापालिका सांडपाण्यावर प्रक्रिया करणे व प्रक्रिया केलेल्या सांडपाण्याचा पुर्नवापर करणेबाबतचे धोरण शासनाचे विचाराधीन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**हिवरखेड (ता.मोर्शी, जि.अमरावती) ग्रामपंचायतीच्या
कामांमध्ये झालेला गैरव्यवहार**

(१०) * ६३७९२ डॉ.अनिल बोंडे (मोर्शी) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ग्रामपंचायत हिवरखेड (ता.मोर्शी, जि.अमरावती) येथे बी.आर.जी.एफ. निधी मधून करण्यात आलेल्या ग्रामपंचायत भवनाचे बांधकाम, सौंदर्यीकरण तसेच

सुरक्षा भिंतीच्या कामात गैरव्यवहार झाल्याने याप्रकरणाची खातेनिहाय चौकशी करावी अशी मागणी लोकप्रतिनिधी यांनी मा.ग्रामविकास मंत्री यांच्याकडे दिनांक २२ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास केली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,

(३) असल्यास, चौकशीनुसार बी.आर.जी.एफ. निधीमध्ये गैरव्यवहार करणाऱ्या व याकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) याबाबत चौकशी सुरु आहे.

(३) चौकशीनंतर तथ्य आढळल्यास याबाबत उचित कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) चौकशीनंतर तथ्य आढळल्यास याबाबत उचित कार्यवाही करण्यात येईल.

बारामती (जि.पुणे) येथील उपजिल्हा रुग्णालयातील वैद्यकीय सुविधांबाबत

(११) * ५५६११ श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.दत्तात्रय भरणे (इंदापूर) :

सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बारामती (जि.पुणे) येथील उपजिल्हा रुग्णालयात आवश्यक कर्मचारीवर्ग उपलब्ध नसून, डायलेसिस, आय.सी.यु व फिजिओथेरेपी युनिटमध्ये पुरेश्या प्रमाणात यंत्र सामुग्रीही नाहीत तसेच भूलतज्ज्ञ व फिजिशीयन नसल्याने रुग्णांवर योग्य उपचार होत नसल्याबाबतची तक्रार तेथील लोकप्रतिनिधींनी दिनांक २२ मार्च, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास मा.सार्वजनिक आरोग्य मंत्री यांच्याकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या सर्व वैद्यकीय सुविधा उपजिल्हा रुग्णालयाला पुरविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) अद्यापही या सुविधा पुरविल्या नसल्यास त्याची कारणे काय आहेत व या सुविधा केव्हापर्यंत पुरविण्यात येतील ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) उपलब्ध मनुष्यबळ व साधन सामुग्रीच्या आधारे रुग्णांना सुविधा पुरविण्यात येत आहे. "आयपीएचएस" अंतर्गत भूलतज्ज यांची "ऑन कॉल", तसेच एका "फिजिशियनची" पूर्ण वेळ नेमणूक करण्यात आली आहे. वर्ग ३ व वर्ग ४ ची रिक्त पदे सरळसेवेने भरण्याबाबत कार्यवाही प्रगतीत आहे. "डायलेसिस" व आय.सी.यु. युनिट" करीता आवश्यक साहित्य सामुग्री उपलब्ध करून देण्याबाबत कार्यवाही सुरु आहे.

**मंडणगड व दापोली (जि.रत्नागिरी) तालुक्यातील लघु पाटबंधारे
योजनांना निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(१२) * ६४४७५ श्री.संजय कदम (दापोली) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रत्नागिरी जिल्ह्यातील कुडुक (ता.मंडणगड), जामगे-विसापूर, सुकोंडी-वाघिवणे, रेवली साठवण तलाव (ता.दापोली) या लघु पाटबंधारे योजनांना प्रशासकीय मान्यता मिळूनही योग्य त्या निधीची तरतूद केली गेली नसल्याने मुख्य धरण काम सुरुच झाले नसून काही ठिकाणी जमिन भूसंपादनचा मोबदला अदा केलेला नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, लघु सिंचन (जलसंधारण) उपविभाग, दापोली यांनी सन २०१६-१७ या वर्षात उक्त नमूद योजनांसाठी अंदाजे १० कोटी रुपयांच्या निधीची मागणी महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळ, औरंगाबाद यांचेकडे केली असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त निधीची तरतूद करून या योजना लवकर पूर्ण होण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) अंशतः खरे आहे.

महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळामार्फत मंजूर करण्यात आलेल्या रत्नागिरी जिल्ह्यातील कुडुक (ता.मंडणगड), जामगे-विसापूर व रेवली साठवण तलाव (ता.दापोली) या तीन योजनांपैकी लघु पाटबंधारे योजना जामगे-विसापूरचे ४५ टक्के काम, साठवण तलाव रेवलीचे ४० टक्के काम पूर्ण झाले आहे.

(अ) जामगे - विसापूर या योजनेच्या भूसंपादनासाठी अगाऊ रक्कम रुपये १३०.०० लक्ष जमा करण्यात आली आहे. तसेच या व्यतिरिक्त अंतिम निवाड्यानंतर रुपये १०८.०० लक्ष निधी वितरित करण्यात आला आहे.

(ब) रेवली साठवण तलाव योजनेकरीता भूसंपादनासाठी अगाऊ रक्कम रुपये ५२.०० लक्ष जमा करण्यात आली आहे. तसेच या व्यतिरिक्त अंतिम निवाड्यानंतर रुपये ११२.०० लक्ष निधी वितरित करण्यात आला आहे.

(क) सुकोडी-वाघिवणे लघु पाटबंधारे ही योजना राज्यस्तरीय योजना असून दिनांक २०/३/२००९ अन्वये रुपये १५१५.६५ लक्ष रक्कमेस द्वितीय प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. सदर योजनेचे काम ९० टक्के पूर्ण झाले असून भूसंपादनाचा मोबदला खातेदारांना पूर्णपणे देण्यात आला आहे. सदर योजनेवर आतापर्यंत रुपये १३८०.७२ लक्ष खर्च करण्यात आला आहे.

(ड) लघु पाटबंधारे योजना कुडुक (ता. मंडणगड) या योजनेची प्रशासकीय मान्यता महामंडळामार्फत रद्द करण्यात आली आहे.

(२) सन २०१६-१७ मध्ये अधीक्षक अभियंता, लघु सिंचन (जलसंधारण) मंडळ, ठाणे यांच्याकडे लघु सिंचन (जलसंधारण) विभाग, रत्नागिरी यांनी दिनांक १५/७/२०१६ व दिनांक १९/७/२०१६ अन्वये खालीलप्रमाणे योजनानिहाय निधीची मागणी केली आहे.

(रुपये लक्ष)

अ.क्र.	योजना	भूसंपादन निधी मागणी	कामासाठी निधी मागणी	एकूण
१	जामगे विसापूर, ता.दापोली	८३०.००	३००.००	११३०.००
२	रेवली ता. दापोली	९१५.००	२००.००	१११५.००
३	सुकोडी वाघिवणे, ता.दापोली	०.००	१००.००	१००.००
	एकूण	१७४५.००	६००.००	२३४५.००

(३) निधी उपलब्धतेनुसार योजना पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राजुरा (जि.चंद्रपूर) तालुक्यातील पोवनी-चार्ली-जैतापूर
रस्त्याचे काम निधीअभावी अपूर्ण असल्याबाबत**

(१३) * ६२७३० श्री.सुरेश धानोरकर (वरोरा) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राजुरा (जि.चंद्रपूर) तालुक्यातील पोवनी-चार्ली-जैतापूर रस्त्याचे काम मंजूर होऊन व काम सुरु करून वर्षभराचा कालावधी लोटला तरी हे काम अपूर्ण असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या रस्त्याच्या अपूर्ण कामामुळे येथील नागरिकांची गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या रस्त्याचे काम अपूर्ण राहण्याची कारणे काय आहेत,

(४) असल्यास, सदरहू रस्ता किती कालावधीत पूर्ण करण्यात येणार आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१), (२), (३) व (४) प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजना भाग-२ अंतर्गत रामा ३३७ (पोवनी) ते चार्ली गावापर्यंत २.६६ कि.मी. लांबीचे रस्त्याचे मजबुतीकरण व डांबरीकरण करणे काम मंजूर असून दि.१३.०६.२०१४ अन्वये कामाचा कार्यारंभ आदेश दिलेला आहे. निधी अभावी कामाच्या गतीवर परिणाम झालेला आहे. सदरस्थितीत रस्त्याचे खडीकरण व मजबुतीकरण झालेले असून रस्ता वाहतुकीस योग्य आहे. रस्त्याचे उर्वरीत काम प्रगतीपथावर आहे.

**ढोली, करमाड (खुर्द) (ता.पारोळा, जि.जळगांव) येथे रोजगार
हमी योजनेच्या कामात झालेला गैरव्यवहार**

(१४) * ६१०८६ डॉ.सतीश (अण्णासाहेब) पाटील (एरंडोल) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ढोली, करमाड (खुर्द) (ता.पारोळा, जि.जळगांव) या गावांमध्ये सन २०१४-१५ या वर्षामध्ये रोजगार हमी योजनेच्या कामात संबंधित शाखा अभियंता व सरपंच यांनी अत्यंत निकृष्ट दर्जाची कामे करून संगनमताने आर्थिक गैरव्यवहार केलेला आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदरची कामे मजुरांच्या नावावर बनावट नोंदी दाखवून तसेच एकच रस्ता पाच वेळा मंजूर करून ग्रामपंचयातीचे सरपंच व अधिकारी यांनी संगनमताने कामे केल्याबाबत अनेकदा तक्रारी करण्यात आल्या असून याबाबत दिशाभूल करणारा चौकशी अहवाल सादर करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी केली आहे काय व चौकशीत काय आढळून आले आहे,
- (४) असल्यास, चौकशीनुसार सदर कामात गैरव्यवहार करणाऱ्या व दिशाभूल करणारा चौकशी अहवाल सादर करणाऱ्या दोषींवर शासनाने काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल : (१) हे खरे नाही.

- (२) हे खरे नाही. ग्रामपंचायतीमार्फत नोंदणीकृत मजुरांकडून कामे केली असून मजुरांच्या खाती मजुरी बँक/पोस्टामार्फत अदा करण्यात आलेली आहे. सदर कामे एकाच वेळी मंजूर करण्यात आली असून सरपंच व अधिकारी यांनी संगनमताने कामे केल्याबाबत तक्रारी प्राप्त झालेल्या नाहीत.
- (३) ग्रामपंचायतीने सदरची कामे ग्रामसभेच्या देखरेखीखाली केली असून जमा खर्च व कामाबाबत ग्रामसभेने मान्यता दिली आहे. सदर प्रकरणी गुणनियंत्रण निरीक्षक यांनी ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये तपासणी केली असून काम समाधानकारक असल्याबाबत जिल्हाधिकारी यांना अहवाल सादर केला आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अमरावती जिल्हा परिषदेच्या सिंचन विभागात जलयुक्त
शिवार योजनेच्या कामात झालेला गैरव्यवहार**

(१५) * ५५८११ प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.विजय वडेईवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अमरावती जिल्हा परिषदेच्या सिंचन विभागाने मागील वर्षी नाला खोलीकरणाची कामे केली, यावर्षी याच कामांवर पुन्हा जलयुक्त शिवार योजनेतून लाखो रुपयांचा निधी मंजूर करण्यात आला, कामे झाल्यावरही पुन्हा तीच कामे सुरु असून यामध्ये लाखो रुपयांचा गैरव्यवहार जिल्हा परिषदेने केला असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीअंती या गैरव्यवहारातील संबंधितांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) हे खरे नाही.

जलयुक्त शिवार अभियानाअंतर्गत सन २०१५-१६ व २०१६-१७ या वर्षात जिल्हा परिषद लघु सिंचन विभाग, अमरावती यांचेमार्फत नाला खोलीकरणाची कामे घेण्यात आलेली नाहीत, परंतु गॅबियन बंधारा नवीन बांधकामासह गाळ व खोलीकरण करणे, मातीबांध मधील खोलीकरण व डोह करणे, पिकअप विअर मधिल खोलीकरण व डोह करणे, सिमेंट बंधा-यातील गाळ काढणे, कोल्हापुरी बंधा-याच्या उर्ध्व भागातील गाळ काढणे अशी ७७ कामे करण्यात आली आहेत. ही कामे मागील वर्षी जलयुक्त शिवार अभियानामधे प्रथमतःच केली आहेत.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सांगली जिल्हा परिषदेमध्ये चापकटर खरेदीच्या निविदांमध्ये झालेला गैरव्यवहार

- (१६) * ५५१९९ श्री.विजय औटी (पारनेर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) सांगली जिल्हा परिषदेच्या स्वीय निधीतून ८० लाखाच्या चापकटर खरेदीमध्ये कृषी विभाग आणि खरेदी समितीने निविदांचा गैरव्यवहार केल्याने जिल्हा परिषदेचे १७,८६,०००/- रुपयांचे नुकसान झाल्याचे दिनांक ३० एप्रिल, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले,हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याप्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

- (३) असल्यास, चौकशीनुसार चापकटर खरेदीमध्ये गैरव्यवहार करणाऱ्या दोषींवर शासनाने काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही.

सांगली जिल्हा परिषदेच्या स्वीयनिधीमधून सन २०१५-१६ मध्ये ५०% अनुदान व ५०% लाभार्थी हिस्सा या योजनेकरीता ४० लाख तरतूद करण्यांत आली होती. ई-निविदा प्रक्रियेमध्ये ४ निविदाधारकांनी भाग घेतल्यापैकी न्यूनतम असलेल्या अर्णव सप्लायर्स,नांद्रे यांनी वेळेत पूरवठा करण्यास नकार दिल्याने त्यांची अनामत रक्कम जमा करण्यांत आली. इतर निविदाधारकांनी ई-निविदा प्रक्रियेमध्ये माघार घेतल्याने ई-निविदा रद्द करण्यांत आली.

(२) जिल्हा परिषदेने तद्नंतर स्वीयनिधीतून सन २०१५-१६ करीता सुधारीत अंदाजपत्रकानुसार २० लाखाची तरतूद चापकटर खरेदीकरीता केली. त्याबाबत निविदा प्रक्रिया प्रसिध्द करून मे. सुदर्शन अँगो इंजिनिअरींग, सांगली व मे. परिक्षित अँगो टेक्नीक्स, सांगली हे पात्र ठरले व त्यांनी चापकटरचा पुरवठा केला आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील अंगणवाडी कर्मचाऱ्यांच्या मागण्यांबाबत

(१७) * ६१५०१ श्री.रुपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व), श्री.किशोर पाटील (पाचोरा), श्री.भारत भालके (पंढरपूर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.राजेश टोपे (घनसावंगी), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद) : सन्माननीय महिला व बाल विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील एकात्मिक बालविकास योजनेअंतर्गत पोषणविषयक निधीमध्ये एकूण ६२% कपात करून रु. १३४०/- कोटी रुपयांची तरतूदी करण्यात आल्यामुळे राज्यातील बालकांचे होत असलेले कुपोषण व बालमृत्यू रोखण्यास अडचणी येत असून अंगणवाडी सेविका व मदतनीसांना कमी मानधन देत असल्याबाबतची तक्रार लोकप्रतिनिधी-भिवंडी पूर्व यांनी मा. मुख्यमंत्री यांच्याकडे माहे मार्च, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निवेदनाव्दारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच राज्यातील अंगणवाडी सेविका व मदतनीसांना केरळ, तामिळनाडू, हरियाणा, तेलंगणा, आसाम व दिल्ली या राज्यातील अंगणवाडी सेविका व मदतनीसांपेक्षा कमी मानधन दिले जाते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यातील एकात्मिक बालविकास योजनेमधील पोषणविषयक तरतूदींमध्ये वाढ करण्याबाबत व अंगणवाडी सेविका व मदतनीसांना इतर राज्याप्रमाणे मानधन मिळणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१), (२), (३) व (४) एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेतर्गत केंद्राच्या व राज्याच्या निधीमधून अंगणवाड्या चालविण्यात येतात. अंगणवाड्यांसाठी पूर्वी केंद्र हिस्सा ९०% व राज्य हिस्सा १०% याप्रमाणाने निधी प्राप्त होत होता. केंद्र शासनाने त्यांच्याकडून प्राप्त होणाऱ्या निधीत सन २०१५-१६ पासून कपात करून निधीचे प्रमाण ६०% केंद्र व ४०% राज्य असे केले आहे. त्यामुळे राज्य हिस्सात वाढ झालेली आहे. वाढीव निधी पुरवणी मागणीव्दारे अर्थसंकल्पिय करण्याची कार्यवाही करण्यात येत आहे. तथापि अंगणवाडीमधील बालकांच्या पोषण आहारावर याचा कोणताही परिणाम झालेला नाही.

अंगणवाडी सेविका, मदतनीस यांच्या मानधन ३० एप्रिल, २०१४ रोजी व मिनी अंगणवाडी सेविका यांच्या मानधनात १९ जानेवारी २०१५ रोजी शासनाने वाढ केलेली आहे. अंगणवाडी सेविकांच्या मानधनात वाढ करण्याच्या अनुषंगाने लोकप्रतिनिधीकडून वेळोवेळी मागणी होत आहे. महाराष्ट्र राज्यातील अंगणवाडी सेविकांना देण्यात येणारे मानधन इतर राज्यातील अंगणवाडी सेविकांपेक्षा तुलनेने जास्त आहे.

**कोल्हापूर जिल्ह्यातील वेदगंगा नदीवरील कोल्हापूरी
 पध्दतीच्या बंधान्याची झालेली दुरवस्था**

(१८) * ५७१८९ श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.प्रकाश आबिटकर (राधानगरी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कोल्हापूर जिल्ह्यातील वेदगंगा नदीवरील कोल्हापूरी पध्दतीचे बंधान्याची दुरवस्था झाल्यामुळे त्यात पाणी साठत नसल्याने भुदरगड, आजरा, गडहिंग्लज तालुक्यातील अनेक गावांना माहे एप्रिल, मे व जून, २०१६ मध्ये तीव्र पाणी टंचाई निर्माण झाली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच कागल (जि.कोल्हापूर) तालुक्यातील वेदगंगा नदीवर सुरुपली बंधान्याची दुरवस्था झाली असून या बंधान्याला दुरुस्तीकरीता त्वरित निधी मिळावा अशी मागणी स्थानिक कार्यालये व लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे ६ महिन्यापूर्वी केल्यानंतर या कामाकरिता शासनाने १० लाखांऐवजी फक्त १ लाख ८२ हजार इतकी रक्कम उपलब्ध करून दिल्याने बंधान्याचे कामे अपूर्णावस्थेत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उर्वरित निधी देण्याबाबत व सदर नादुरुस्त बंधान्यांची तातडीने दुरुस्ती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) नाही.

- (२) हे खरे नाही. वेदगंगा नदीवरील सुरुपली बंधारा सहकारी तत्वावरील बंधारा आहे. त्याची देखभाल व दुरुस्ती संबंधित सहकारी संस्थेमार्फत केली जाते. संस्थेला विशेष बाब म्हणून शासनाने या बंधा-याच्या दुरुस्तीसाठी रु.३.६८ लक्ष अनुदान मंजूर केलेले होते. त्यापैकी सन २०१५-१६ मध्ये रु.१.८५ लक्ष संस्थेकडे वर्ग करण्यात आलेले आहे.
- (३) सदरचा बंधारा दुरुस्ती सहकारी संस्थेने त्यांच्या खर्चाने करणे अपेक्षित आहे. शासनाने विशेष बाब म्हणून मंजूर केलेल्या अनुदानपैकी उर्वरित रक्कम चालू आर्थिक वर्षात वितरीत करण्याचे नियोजन आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोल्हापूर जिल्ह्यात जलयुक्त शिवार योजनेतील कामांमध्ये
निकषांचे उल्लंघन करून निधीचा अपहार केल्याबाबत**

- (१९) * ६२४५८ श्री.सुरेश हाळवणकर (इचलकरंजी) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) कोल्हापूर जिल्ह्यात जलयुक्त शिवार योजनेतील कामांमध्ये निकषांचे उल्लंघन करून भुजल सर्वेक्षण विकास यंत्रणेचे प्रमाणपत्र न घेता, तसेच शिक्के

व खोटया सह्यांचा वापर करून निधीचा अपहार करण्यात आल्याचे माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच मौजे तमदलगे व कुंभोज या गावांतील कामे जिल्हा परिषद बांधकाम विभागाच्या अभियंत्याची मंजूरी न घेताच करण्यात आली आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणाची ग्रामस्थ व विविध संघटनांनी शासनाकडे मागणी केल्यानुसार शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार संबंधितांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) अशा स्वरूपाची तक्रार प्राप्त आहे.

(२) हे खरे नाही.

मौजे तमदलगे व कुंभोज गावातील कामांना कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणीपुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद कोल्हापूर यांनी तांत्रिक मान्यता दिली असून उप वनसंरक्षक, कोल्हापूर यांनी तांत्रिक मंजूरी दिली आहे.

(३) व (४) होय.

सदर प्रकरणी मुख्यवनसंरक्षक, वन विभाग कोल्हापूर यांनी उप वन अभियंता यांचेमार्फत प्राथमिक चौकशी केली असून कामांमध्ये तांत्रिक व वित्तीय त्रुटी आढळून आल्या आहेत.

याप्रकरणी अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जि.प. कोल्हापूर यांचे अध्यक्षतेखालील समितीकडून सखोल चौकशी करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे डोंगरला (ता.तुमसर, जि.भंडारा) येथील महाराष्ट्र ग्रामीण रोजगार हमी योजनेतर्गत केलेल्या रस्त्याच्या कामात झालेला गैरव्यवहार

(२०) * ६३८५७ श्री.चरण वाघमारे (तुमसर) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौजे डोंगरला (ता.तुमसर, जि.भंडारा) येथील महाराष्ट्र ग्रामीण रोजगार हमी योजनेच्या अंतर्गत सिमेंट रस्त्याचे काम न करता बनावट देयक सादर केल्याने सरपंच व सचिव यांच्यावर प्रशासकीय कार्यवाही केली परंतु ग्रामपंचायत अधिनियम, १९५८ चे कलम १४ अन्वये सरपंच आणि सचिव यांच्यावर एफ.आय.आर. दाखल करण्याची तरतूद असतानाही जिल्हा परिषदेने कोणतीच कार्यवाही न केल्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधिनी दिनांक २३ जून, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास मा.ग्रामविकास मंत्री यांना निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीनुसार संबंधितांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल : (१) होय.

(२) व (३) होय.

प्रस्तुत प्रकरणी केलेल्या चौकशीत सिमेंट रोड बांधकामात रु.२,९४,१०८/- निधीचा अपहार झाल्याचे आढळून आले आहे. या रक्कमेपैकी रु.१,४९,४८०/- रक्कम ग्रामपंचायत डोंगरला यांचे खात्यात जमा असून सदर रक्कम ग्रामपंचायत कडून वसूल करून शासन जमा करण्याचे आदेशित केले आहे.

तर उर्वरित रक्कमेसाठी जबाबदार असलेल्या संबंधित कर्मचारी/सरपंच/ग्रामरोजगार सेवक/कंत्राटी कर्मचारी यांचेकडून वसूल करून १५ दिवसात जमा करण्याचे निर्देश दिले आहे.

कंत्राटी कर्मचाऱ्यांना कामावरून कमी करण्यात आले असून सरपंच व उपसरपंच यांना पदावरून काढून टाकण्याची कार्यवाही सुरु आहे. तर शासनाने अधिकारी/कर्मचारी यांचेविरुद्ध विभागीय चौकशी प्रस्तावित करण्यांत आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

देशातील सर्वाधिक कुपोषित असलेल्या २०० जिल्ह्यांच्या प्रकाशित झालेल्या यादीत राज्यातील २० जिल्ह्यांचा समावेश असल्याबाबत

(२१) * ६४०४१ श्री.बळीराम सिरसकर (बाळापूर) : सन्माननीय महिला व बाल विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) केंद्र सरकार पुरस्कृत एकात्मिक बाल विकास सेवा योजने अंतर्गत देशातील सर्वाधिक कुपोषित असलेल्या २०० जिल्ह्यांची यादी प्रकाशित करण्यात आली असून त्यात राज्यातील २० जिल्ह्यांचा समावेश कुपोषित यादीत असल्याचे दिनांक २६ डिसेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, कुपोषण कमी करण्याचे दृष्टीने एकात्मिक बालविकास सेवा योजनेतील रिक्त पदे शासन तातडीने भरणार आहे काय,
- (३) असल्यास, राज्यातील २० जिल्ह्यातील कुपोषण कमी करण्याचे दृष्टीने शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे आहे.

(२) एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेतील रिक्त पदे भरण्यासाठी शासनाने खालीलप्रमाणे कार्यवाही केली आहे.

१) बाल विकास प्रकल्प अधिकारी वर्ग-२ या पदाची महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत १४६ पदांसाठी लेखी परीक्षा घेण्यात आली असून दि.१६ मे ते ३० मे, २०१६ या कालावधीत सदर पदासाठी पात्र ठरलेल्या उमेदवारांच्या मुलाखती घेण्यात आल्या आहेत. महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडून निवड यादी प्राप्त होताच तात्काळ नियुक्तीचे आदेश निर्गमित करण्यात येतील.

२) मुख्यसेविका वर्ग-३ (शहरी प्रकल्प) हे पद भरण्याकरिता बिंदुनामावली अंतिम करण्याचे काम सुरु करण्यात आले होते. परंतू मुख्यसेविका भरती संदर्भात काही दावे मा.महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायधिकरण, मुंबई तसेच मा.उच्च न्यायालय, औरंगाबाद खंडपीठ येथे दावे सुरु असल्याने बिंदुनामावली अंतिम करण्यात आलेली नाही. मा.न्यायालयाच्या निर्णयानुसार पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

३) सेविका व मदतनीस यांचे पदे तात्काळ भरणेची कार्यवाही आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना यांच्या स्तरावर सुरु आहे.

- (३) एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेंतर्गत अंगणवाड्यातील ०-६ वयोगटातील बालके, गर्भवती, स्तनदा माता, किशोरवयीन मुली यांना १) पुरक पोषण आहार २) आरोग्य तपासणी ३) संदर्भ सेवा ४) अनौपचारिक पूर्व शालेय शिक्षण ५) लसीकरण ६) आहार व आरोग्य इ. सेवा नियमित देण्यात येत आहेत.

एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेचे बळकटीकरण व पुर्नरचना या योजनेअंतर्गत केंद्रशासनाने वाढविलेल्या एक रुपया निधी अंतर्गत २० जिल्हयातील ग्रामीण / आदिवासी व नागरी प्रकल्पातील अंगणवाडी केंद्रातील ६ महिने ते ३ वर्ष, ३ वर्ष ते ६ वर्ष, गरोदर व स्तनदा माता यांची आहारातील कमतरता भरून काढण्यासाठी नियमित पोषण आहाराशिवाय अतिरिक्त पौष्टिक आहार व शक्तीवर्धक टॉनिक इ. देण्यात आलेले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**आमगाव (जि.गोंदिया) येथील शंभूटोलापर्यंत असलेल्या
रस्त्याच्या दुरुस्तीचे काम पूर्ण करण्याबाबत**

(२२) * ६२५९५ श्री.संजय पुराम (आमगाव) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आमगाव (जि.गोंदिया) येथील शंभूटोला पर्यंत वाहतूकीला अडथळा निर्माण होऊन वाहन चालक व प्रवाशांचे अतोनात हाल होत असल्याने रस्ता दुरुस्तीचे अपूर्ण असलेले डांबरीकरणाचे काम त्वरित पूर्ण करण्याबाबत स्थानिक नागरिकांनी व वाहन चालकांनी माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान मागणी केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणता निर्णय घेतला व त्यानुसार अपूर्ण असलेले डांबरीकरणाचे काम त्वरित पूर्ण करून जलद दळणवळणाची उपाययोजना करण्यासंदर्भात शासनाने पुढे कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) व (२) होय. सदर रस्त्याचे काम सुरु असताना स्थानिक नागरिकांनी तसेच वाहन चालकांनी रस्त्याचे काम पावसाळा सुरु होण्याअगोदर पूर्ण करण्याची संबंधित क्षेत्रीय कार्यालयाकडे तोंडी मागणी केली होती.

प्राप्त अहवालानुसार, रामा-३६३ ते शंभूटोला महारीटोला सरकारटोला मुंडीपार बंजारीटोला रस्ता इजिमा क्र.४९ कि.मी. ०/०० ते १३/०३० या लांबीचे काम प्रधानमंत्री ग्राम सडक योजना, भाग-२ अंतर्गत मंजूर असून, या रस्त्याच्या

बाजू पट्ट्यावर मुसूम टाकून दबाई करणे, रस्त्याच्या बाजूला सुचना फलक लावणे इ. किरकोळ कामे वगळता रस्त्याचे काम माहे जून, २०१६ पर्यंत पूर्ण झालेले आहे. सद्यःस्थितीत सदरचा रस्ता वाहतुकीस सुस्थितीत असून वाहतुक सुरळीत सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पालघर व ठाणे जिल्ह्यातील धरणांतील पाणी कोणतीही पूर्व सूचना न देता सोडण्यात येत असल्याने ग्रामस्थांचे नुकसान होत असल्याबाबत

(२३) * ६४२५२ श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर व ठाणे जिल्ह्यात अनेक धरणे असून या धरणांतील पातळी पावसाळी मोसमात वाढत असल्याने धरणाचे दरवाजे पूर्व सूचना न देता उघडण्यात येत असल्याने या परिसरातील गाव व पाड्यांमधील शेतांमध्ये पाणी शिरून पूरपरिस्थिती निर्माण होऊन ग्रामस्थांचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ग्रामस्थांचे होणारे नुकसान टाळण्याच्या दृष्टीने पाण्याच्या पातळीचे निरीक्षण करून ग्रामस्थांना पूर्व सूचना देवून त्याचे योग्य नियोजन करण्याबाबतची मागणी स्थानिक ग्रामस्थ व प्राधिकारी संस्थांचे लोकप्रतिनिधी यांनी मा.मुख्यमंत्री, मा.जलसंधारण मंत्री व संबंधित जिल्हाधिकाऱ्यांकडे दिनांक २७ जून, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास केलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त मागणीच्या अनुषंगाने धरणाचे दरवाजे उघडण्यापूर्वी ग्रामस्थांना पूर्व सूचना देवून त्याचे नियोजन करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) नाही.

धरणाच्या सांडव्यावरून पाणी सोडण्यापूर्वी धरण व्यवस्थापनाकडून स्थानिक पातळीवर पूर्वसूचना दिली जाते. तसेच पुर परिस्थितीबाबत महसूल व स्थानिक पोलीस यंत्रणेस तसेच नदी काठावरील गावे व पाड्यांना अवगत करण्यात येते.

(२) होय.

श्री. अजीव यशवंत पाटिल, नगरसेवक, वसई विरार शहर महानगरपालिका यांनी त्यांचे पत्र दि.२७/०६/२०१६ अन्वये पाण्याच्या पातळीचे निरीक्षण करून ग्रामस्थांना पूर्व सूचना देवून त्याचे योग्य नियोजन करण्याबाबतची मागणी मा. मुख्यमंत्री, मा. मंत्री, जलसंपदा व संबंधित जिल्हाधिकारी यांचेकडे केली आहे.

(३) शासनाच्या दि. ९.१०.२०१४ च्या पत्रान्वये पूर परिस्थिती योग्य रितीने हाताळण्यासाठी प्रमाणित कार्यपध्दती (Standard Operating Procedures-SOP) तयार करून अंमलात आणण्याच्या सूचना सर्व संबंधित क्षेत्रिय अधिकाऱ्यांना देण्यात आल्या आहेत. त्याप्रमाणे पूर परिस्थितीमध्ये धरण व्यवस्थापनाकडून महसूल यंत्रणा, पोलीस यंत्रणा तसेच नदीकाठावरील गावे व पाड्यांना पूराच्या धोक्याबाबत अवगत करून पाणी सोडण्यात येते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**हिंगणघाट (जि.वर्धा) तालुक्यामधील ग्रामीण मार्ग वडनेर ते काचणगांव
रस्त्याच्या कामामध्ये झालेला गैरकारभार**

(२४) * ६३७७५ श्री.रणजीत कांबळे (देवळी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगणघाट (जि.वर्धा) तालुक्यामधील ग्रामीण मार्ग ६८ वडनेर ते काचणगांव रस्त्याच्या कामामध्ये गैरकारभार झाल्याबाबतची तक्रार स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी जिल्हाधिकारी, वर्धा यांच्याकडे दिनांक २२ जून, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त रस्त्याच्या दुरुस्ती कामाची लांबी (कि.मी. ४/०० ते ५/००) ही ग्रामपंचायत वडनेर हद्दीत असतांना या कामाची एजन्सी ग्रामपंचायत काचणगांवला देण्यात आली, तसेच सदरहू कामाची ई-टेंडर प्रक्रिया न राबविता स्थानिक साप्ताहिक वृत्तपत्रांमध्ये जाहिरात देण्यात आली होती, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

- (४) असल्यास, चौकशीनुसार सदर रस्त्याच्या कामामध्ये गैरकारभार करणाऱ्या दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) तक्रार केली आहे हे खरे आहे.

(२) होय.

(३) व (४) उपरोक्त कामात कोणताही गैरकारभार झालेला नाही. मात्र साहित्य पुरवठ्यासाठी ई-निविदा प्रक्रिया न करता जाहिरातद्वारे सूचना देण्यात आली. या अनुषंगाने ई-निविदा ग्रामपंचायतीने केली नसल्याने उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पं.), जि.प.वर्धा यांनी ग्रामपंचायत अधिनियम १९५८ चे कलम ३९ (१) अंतर्गत ग्रामपंचायत सचिव व ग्रामपंचायतीवर कारवाई करण्याकरीता प्रस्ताव मागविला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अमरावती जिल्ह्यातील मेळघाटात १० हजार बालकांचा
वैद्यकीय सुविधांच्या अभावी मृत्यु झाल्याबाबत**

(२५) * ६११०० अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) :
सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा
खुलासा करतील काय :-

(१) अमरावती जिल्ह्यातील मेळघाटात सन १९९३ ते २०१५ या कालावधीत माता कुपोषण, संसर्गजन्य आजार, वैद्यकीय सुविधांचा अभाव अशा विविध कारणांमुळे १० हजार बालकांचा मृत्यु झाल्याचे माहे मार्च, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, येथील बालमृत्यु रोखण्याबाबत शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(३) अद्याप, कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे अंशतः खरे आहे.

अमरावती जिल्ह्यात १९९३ ते २०१५ पर्यंत १३१९६ बालकांचा मृत्यू झालेला आहे.

(२) बालमृत्यू रोखण्यासाठी शासनाच्या पुढील उपाययोजना राबविल्या जातात :-

- (१) बाल उपचार केंद्र
 - (२) विशेष नवजात काळजी कक्ष
 - (३) पोषण पुनर्वसन केंद्र
 - (४) व्दिवार्षिक जीवनसत्व "अ" व जंतनाशक मोहीम
 - (५) मानव विकास कार्यक्रमांतर्गत तज्जांकडून बालकांची तपासणी
 - (६) "आशा" व्दारे गृहभेटी
 - (७) माता, अर्भक व बाल पोषण धोरण
 - (८) लसीकरण इत्यादी
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गेवराई (जि.बीड) तालुक्यातील भेंड येथील बंधारा
फुटल्यामुळे शेतीचे झालेले नुकसान**

(२६) * ६३२४१ श्री.विजय वडेटीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.लक्ष्मण पवार (गेवराई) :

सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) गेवराई (जि.बीड) तालुक्यातील भेंड येथील नाल्यावर जलयुक्त शिवार योजनेतर्गत मंजूर करण्यात आलेल्या बंधान्याचे बांधकाम जलसंधारण अधिकाऱ्याच्या संगनमताने कंत्राटदारांनी निकृष्ट दर्जाचे केल्यामुळे नुकत्याच पडलेल्या पहिल्याच पावसात सदर नवीन बांधकाम केलेला बंधारा फुटून वाहून गेल्यामुळे जवळपास २५० हेक्टर शेतामध्ये पेरण्यात आलेल्या बियाणाचे आणि शेतीचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाले असल्याची माहिती दिनांक २५ जून, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, गेवराईचे तहसीलदारांनी घटनास्थळाची पाहणी करून सुध्दा अद्यापही संबंधित अधिकारी आणि कंत्राटदारावर कोणत्याही प्रकारची कारवाई करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणाची चौकशी करून संबंधितांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

भेंड (खु.) ता.गेवराई येथील बांधण्यात आलेल्या सिमेंट नाला बांधाचे काम बंधान्याच्या खोदकामातील वरच्या बाजूस पडलेल्या माती-मुरूमाचा ढिग ठेकेदारांनी वेळीच न काढल्याने दि.२२/०६/२०१६ रोजी रात्री पडलेल्या पावसाने बंधान्याच्या दोन्ही बाजूने पाणी जाऊन ५.८५ हेक्टर शेत जमिनीचे नुकसान झाले आहे. बंधारा सुस्थितीत आहे.

(२) व (३) नुकसान झालेली जमिन व पिकांचा पंचनामा करून नुकसान भरपाई शेतक-यांना वाटप करण्यात आली आहे. संबंधित कंत्राटदाराकडून नुकसान मुल्याप्रमाणे रु. १,८०,४२०/- वसूल करण्यात आले आहे. तसेच निविदेतील अटी, शर्ती व शासन नियमानुसार संबंधित ठेकेदारावर कारवाई करण्याची प्रक्रिया सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**विदर्भातील ११ जिल्ह्यांमध्ये सिंचन विकासासाठी
कालबद्ध कृती आराखडा तयार करण्याबाबत**

(२७) * ६४२११ श्री.डि मल्लीकार्जून रेड्डी (रामटेक), श्री.सुरेश (राजूमामा)
भोळे (जळगाव शहर) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) विदर्भातील ११ जिल्ह्यांमध्ये सिंचन विकासाचा कार्यक्रम राबविला जात असल्याचे माहे जून, २०१६ च्या पहिल्या आठवड्यात वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सिंचन विकासाच्या कार्यक्रमांमध्ये भूगर्भातील पाणी पातळीत वाढ करणे, कोरडवाहू शेतीचे पीक उत्पादन वाढविणे, शेतीसाठी पाणी वापराची कार्यक्षमता वाढविणे, सूक्ष्म सिंचनाच्या सोयी उपलब्ध करणे आदि योजनांचा समावेश आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त योजना राबविण्यासाठी कालबद्ध कृती आराखडा तयार करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) व (२) होय. तथापि ही या कार्यक्रमाची उद्दिष्टे आहेत, त्याकरीता जलसंधारण विभागाच्या लघु पाटबंधारेच्या व पाणी साठवण दुरुस्ती इ. व मृद संधारण विभागाकडीलही विविध योजनांचा समावेश करणेत आला आहे.

(३) सदर योजना राबविणेकरीता कालबद्ध कार्यक्रमाचे नियोजन करण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबईमधील विक्रोळी (पूर्व) येथे कांदळवन क्षेत्रात अनधिकृत
झोपड्या व गोदामे बांधून झालेले अतिक्रमण**

(२८) * १७३७१ श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईमधील विक्रोळी (पूर्व) येथील कन्नमवार नगर, टागोर नगर व कांजूर लगत कांदळवन क्षेत्रात झोपडीमाफिया, विभागीय वन अधिकारी आणि वनपाल यांच्या संगनमताने कांदळवने तोडून खाडीत भरणा करून अनधिकृत झोपड्या व गोदामे बांधून अतिक्रमण केले जात असल्याने याबाबत तात्काळ चौकशी करून संबंधितांवर कारवाई करण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी केली असल्याची बाब माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबतची चौकशी करून अनधिकृत बांधकामे निष्कासित करण्यासाठी व संबंधित दोषींवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) होय.

तथापि, ह्याबाबतचे निवेदन एप्रिल २०१६ ऐवजी दि.१०/०२/२०१६ रोजी प्राप्त झाले आहे.

(२) विक्रोळी मधील कन्नमवार नगर, टागोर नगर येथे अधिसूचित कांदळवन क्षेत्र नाही. तसेच मौजे कांजूर मार्ग सर्वे क्र.२७५, नगर भूमापन सर्वे क्र.६५७ मध्ये

महामार्गाच्या बाजूस अनधिकृत पत्र्याचे शेडचे अतिक्रमण आढळून आल्याने वनगुन्ह्यांची नोंद करून अतिक्रमण निष्कासित करण्यात आलेले आहे.

तसेच सदर प्रकरणी चौकशी करण्यात आली असून चौकशीमध्ये वन अधिकारी/कर्मचारी दोषी असल्याचे आढळून आले नाहीत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**तासगांव (जि.सांगली) तालुक्यात बांधण्यात आलेली माती
नालाबांधाची कामे निकृष्ट दर्जाची झाल्याबाबत**

(२९) * ५७३१६ श्री.अनिल बाबर (खानापूर) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तासगांव (जि.सांगली) तालुक्यात कृषी विभागाकडून सन २०१५-१६ या आर्थिक वर्षात १३ गावांत बांधण्यात आलेल्या ५४ माती नालाबांधाची कामे निकृष्ट दर्जाची झाली असून त्याची चौकशी करण्याबाबतचे निवेदन सावर्डेचे ग्रामपंचायत सदस्य व शेतकऱ्यांनी कृषि अधिकारी यांच्याकडे दिनांक २५ मे, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीअंती माती नालाबांधाची कामे निकृष्ट दर्जाची करणा-यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) उपविभागीय कृषी अधिकारी, मिरज यांच्या अध्यक्षतेखाली सदर कामांची तपासणी करणेकरिता पथक नियुक्त केले आहे.

(३) चौकशी समितीमार्फत तपासणी झाल्यानंतर प्राप्त अहवालानुसार नियमानुसार पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

भूम-परांडा-वाशी (जि.उस्मानाबाद) येथील महात्मा गांधी राष्ट्रीय रोजगार हमी योजनेंतर्गत राबविलेली विविध कामे बंद असल्याबाबत

(३०) * ५५५६९ श्री.राहुल मोटे (परांडा) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भूम-परांडा-वाशी (जि.उस्मानाबाद) येथील महात्मा गांधी राष्ट्रीय रोजगार हमी योजनेंतर्गत नाला खोलीकरण, सरळीकरण व सिमेंट नाला बंधान्यांची कामे गत एक वर्षापासून बंद करण्यात आली आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, भूम-परांडा-वाशी हा भाग दुष्काळग्रस्त असल्याने या भागातील कामे बंद केल्यामुळे मजूरांवर उपासमारीची वेळ आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत लोकप्रतिनिधींनी मा.रोजगार हमी योजना मंत्री तसेच जिल्हाधिकारी, उस्मानाबाद यांना माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निवेदन देऊनही पुढे कोणतीच कार्यवाही करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबतची चौकशी करून भूम-परांडा-वाशी येथील बंद कामे पुन्हा सुरु करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल : (१) होय.

(२) नाही.

(३) व (४) लोकप्रतिनिधींकडून प्राप्त निवेदनाच्या अनुषंगाने, जिल्हाधिकारी, उस्मानाबाद यांना दिनांक ११ मे, २०१६ च्या पत्रान्वये कार्यवाही करण्याबाबत कळविण्यात आले होते. आता महात्मा गांधी नरेगा अंतर्गत नाला सरळीकरण व खोलीकरणाची कामे घेण्याबाबत दिनांक १८ जुलै, २०१६ च्या शासन पत्रान्वये सविस्तर सूचना देण्यात आल्या आहेत. त्यास अनुसरून कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बुलढाणा व मोताळा (जि.बुलढाणा) तालुक्यातील मनरेगा अंतर्गत
असलेले विहिरींचे प्रस्ताव प्रलंबित असल्याबाबत**

(३१) * ६००९७ श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बुलढाणा व मोताळा (जि.बुलढाणा) तालुक्यातील अनुक्रमे ७ व ३८ विहिरींना मनरेगा अंतर्गत मान्यता प्रदान करण्यात आलेली नसल्याने सदर विहिरींना मंजूरी देण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींने दिनांक ०३ नोव्हेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपरोक्त निवेदनानुसार विहिरींना मनरेगा अंतर्गत मंजूरी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) सदर निवेदनाच्या अनुषंगाने संबंधित ग्रामपंचायतीकडून गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, बुलढाणा व मोताळा यांनी प्रस्ताव मागविले आहेत. मोताळा तालुक्यातील ३ गावांचे परिपूर्ण प्रस्ताव प्राप्त झाल्याने त्यांना प्रशासकीय मान्यता व कार्यारंभ आदेश देण्यात आले असून त्यापैकी एका गावाच्या विहिरीचे काम सुरु आहे. मोताळा तालुक्यातील उर्वरित ३५ गावांचे व बुलढाणा तालुक्यातील ७ गावांचे प्रस्ताव प्राप्त करण्याची कार्यवाही सुरु असून सदर प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर छाननी करून त्यावर आवश्यक कार्यवाही करण्यात येईल.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

ठाणे (जि.ठाणे) शहरातील वन विभागाशी निगडीत प्रलंबित विकासकामांबाबत

(३२) * ५६६३० श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), डॉ.शशिकांत खडेकर (सिंदखेड राजा), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) ठाणे (जि.ठाणे) शहरातील वन विभागाशी निगडीत रखडलेली विकासकामे मार्गी लावण्यासाठी प्रधान मुख्य वनसंरक्षक आणि आयुक्त, ठाणे महानगरपालिका व संबंधित वरिष्ठ अधिकाऱ्यांसमवेत दिनांक २० मे, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास बैठक घेतली होती, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर बैठकीमध्ये घेतलेल्या निर्णयाचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे,
- (३) असल्यास, त्या अनुषंगाने ठाणे येथील वन विभागाची प्रलंबित असलेली विकास प्रकल्प मार्गी लावण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) होय हे खरे आहे.

- (२) सदरहू बैठकीत खालीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात आला आहे.
- आदिवासी बांधवाचे जीवनमान दाखविणारे येऊर ठाणे येथील आदिवासी पर्यटन केंद्र व निसर्ग उद्यानास मान्यता मिळणेसंदर्भात सदर कामाचा प्रारूप आराखडा ठाणे महानगरपालिकेचे वास्तुविशारद यांचेकडून तयार करून त्यास वनविभागाची संमती घेऊन याबाबतची निविदा लवकरात लवकर प्रसिध्द करून काम सुरु करण्यात यावे.
 - नीळकंठ गृह संकुल, महापालिका निसर्ग उद्यान ते घोडबंदर रस्ता तयार करणेकरीता मान्यता मिळणेसंदर्भात मा. न्यायालयाच्या निर्णयाचे कोणतेही उल्लंघन न करता व वनअधिनियमांचा भंग न करता ठाणे महानगरपालिकेने प्रस्ताव सादर केल्यास सदर रस्ता दुरुस्तीस वनविभागाने परवानगी द्यावी.
 - येऊरच्या पायथ्याशी असलेल्या रामबाग स्मशानभूमीकडे जाण्यासाठी संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यानाबाहेरून पर्यायी रस्ता उपलब्ध असल्याने संरक्षक भिंत तोडून रस्ता मोकळा करून देणेबाबतचा प्रस्ताव तितकासा वस्तुनिष्ठ वाटत नसल्याने परवानगी देणे योग्य ठरणार नाही.
 - पाटलीपाडा, घोडबंदर रोड येथील वनखात्याच्या नावे असलेल्या परंतु ठाणे महापालिकेचे आरक्षण असलेल्या जमिनीवर निसर्ग उद्यान उभारणेकरिता मान्यता मिळणेसंदर्भात मा. न्यायालयाच्या निर्णयाचे कोणतेही उल्लंघन न करता व वनअधिनियमांचा भंग न करता ठाणे महानगरपालिकेने प्रस्ताव सादर करावा.

- घोडबंदर रोडवरील सर्विस रोडमध्ये येणाऱ्या वनखात्याच्या जमिनीबाबत ना हरकत परवानगी मिळणेसंदर्भात संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यान विभागाने ठाणे महापालिकेच्या मदतीने प्रस्तावातील बाबींची तात्काळ पूर्तता करून प्रस्ताव केंद्र शासनाच्या मान्यतेसाठी सादर करावा.
- (३) दिनांक १८.०६.२०१६ रोजी मुख्य वनसंरक्षक व संचालक, संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यान, बोरीवली यांनी यासंदर्भात महानगरपालिका, ठाणे यांचे वास्तुविशारद व संबंधित अधिकारी यांचेसह आढावा घेतला आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गंगाखेड (जि.परभणी) येथील माजलगांव कालव्याच्या
बांधकामासाठी निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत**

- (३३) * ५९७१८ श्री.मधुसूदन केंद्रे (गंगाखेड) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) गंगाखेड (जि.परभणी) येथील माजलगांव कालव्याच्या बांधकामास कि.मी. १०२ ते १३४ पर्यंत कार्यारंभ आदेश देण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,
 - (२) असल्यास, या कालव्याच्या बांधकामासाठी निधी उपलब्ध नसल्याने कामे प्रलंबित आहेत, हे ही खरे आहे काय,
 - (३) असल्यास, या कालव्याच्या कामांना निधी उपलब्ध करून काम पूर्ण करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 - (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) होय.

(२) नाही.

जायकवाडी टप्पा-२ अंतर्गत सदर वाढीव कामासाठी पाणी उपलब्धतेची खातरजमा करणे आवश्यक आहे. तसेच या कामासाठी आवश्यक जमीनीचे भू-संपादन अद्यापी झालेले नाही. त्यामुळे सदर कामे प्रलंबित आहेत.

- (३) ७ मार्गस्थ जलाशयांसह माजलगांव उजवा कालवा कि.मी.१०१ ते १४८ साठी मुख्य अभियंता (नियोजन व जलविज्ञान) नाशिक यांचेकडून पाणी उपलब्धता प्रमाणपत्र प्राप्त करण्याची कार्यवाही क्षेत्रिय स्तरावर सुरु आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मंडणगड (जि.रत्नागिरी) तालुक्यातील दुर्गम भागातील
रस्त्यांच्या कामांना मंजूरी मिळण्याबाबत**

(३४) * ६४४७६ श्री.संजय कदम (दापोली) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मंडणगड (जि.रत्नागिरी) तालुक्यातील दुर्गम भागातील वाडा-वस्त्यांना जोडणाऱ्या चिंचघर-आंबवली-खारी-साखरी, देव्हारे-कुडुक-उमरोली, देव्हारे-आतले-शेवरे-चिंचघर या जिल्हा मार्गांच्या कामांना मंजूरी मिळावी यासाठी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक ३० जून, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास मा.ग्रामविकास मंत्री यांना पत्राद्वारे विनंती केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या दुर्गम भागातील रस्त्यांचे खडीकरण व डांबरीकरण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) व (२) असे पत्र या विभागाकडे प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही. तथापि, मा.सार्वजनिक बांधकाम मंत्री, यांच्याकडे पत्र दिले आहे.

चिंचघर जावळे आंबवली साखरी वेळस जेट्टी हा इतर जिल्हा मार्ग क्र.६ दर्जाचा रस्ता असून या रस्त्याची अस्तित्वातील लांबी १२.०० कि.मी. आहे. या रस्त्याच्या डांबरी नुतनीकरणाचे काम सन २०१५-१६ अंतर्गत रस्ते विशेष दुरुस्ती कार्यक्रम अंतर्गत मंजूर आहे. तसेच या रस्त्याच्या कामाला खनिज विकास निधी अंतर्गत निधी उपलब्ध होण्याकरीता जिल्हा खनिकर्म अधिकारी, रत्नागिरी यांच्याकडे प्रस्ताव पाठविण्याचे काम जिल्हा परिषदेकडे सुरु आहे.

देव्हारे कुडुक बु.उमरोली जेट्टी प्र.रा.मा. १५ ला मिळणारा रस्ता इतर जिल्हा मार्ग क्र.४ असून या रस्त्याची लांबी ११.०० कि.मी. आहे. या रस्त्याच्या डांबरी नुतनीकरणाचे काम सन २०१६-१७ संभाव्य जिल्हा वार्षिक योजना आराखड्यामध्ये प्रस्तावित करण्यात आले आहे.

प्र.रा.मा. १५ ते देव्हारे वडवली आतले शेवरे चिंचघर रस्ता इतर जिल्हा मार्ग क्र.१० असून या रस्त्याची एकूण लांबी १२.०० कि.मी. आहे. सन २०१५-१६ मध्ये २० टक्के जि.प.सेस अनुदानातून ५/५०० ते ८/६०० कि.मी. लांबीतील खडीकरणाचे काम पूर्ण करण्यात आले आहे. पंचायत समिती सेस अनुदानातून

३/६०० ते ३/८९० कि.मी. लांबीतील डांबरी नुतनीकरणाचे काम पूर्ण करण्यात आले आहे. उर्वरित खराब लांबीतील रस्त्याच्या दुरुस्तीचे काम सन २०१६-१७ संभाव्य जिल्हा वार्षिक योजना आराखड्यामध्ये प्रस्तावित करण्यात आले आहे.

उपरोक्त रस्त्यांवर वाहतुक वर्दळ सुरु आहे. उपरोक्त रस्त्यांच्या खराब लांबीतील दुरुस्तीची कामे जिल्हा परिषदेला विविध योजनांमधून प्राप्त निधी व निकषाच्या अधिन राहून टप्प्या-टप्प्याने प्रस्तावित करण्याचे जिल्हा परिषदेचे नियोजन आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागभीड (जि.चंद्रपूर) तालुक्यातील पंचायत समिती अंतर्गत
पांदण रस्त्यांची कामे पूर्ण करण्याबाबत**

(३५) * ६२७५० श्री.सुरेश धानोरकर (वरोरा), श्री.बंटी भांगडिया (चिमूर) :

सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागभीड (जि.चंद्रपूर) तालुक्यातील पंचायत समिती अंतर्गत महाराष्ट्र ग्रामीण रोजगार हमी योजनेतून करण्यात येत असलेली पांदण रस्त्यांची खडीकरणाची कामे गत दोन महिन्यांपासून बंद आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच नागभीड तालुक्यातील वलनी ग्रामपंचायतने मनरेगा अंतर्गत पांदण रस्त्याकरिता वापरण्यात आलेले साहित्य व नोंद वहीतील साहित्य यामध्ये तफावत असून तसेच सिंचन विहिरीचे देयक प्राप्त होऊनही लाभार्थ्यांना त्याचे वाटप करण्यात आले नाही, या कामांमध्ये गैरव्यवहार झाल्याचे माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या कामांची चौकशी करून पांदण रस्त्यांची काम पूर्ण करण्याकरिता व संबंधितांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल : (१) होय.

(२) व (३) सदर कामाची चौकशी करण्यात आली आहे. पांदण रस्त्याकरिता वापरण्यात आलेले साहित्य व नोंदवहीतील साहित्य यामध्ये तफावत आढळून येत नाही. सदर कामात गैरव्यवहार झालेला दिसून येत नाही.

सिंचन विहीरीच्या संदर्भात निधी ग्राम पंचायतला प्राप्त होऊनही पुरवठाधारकास त्याचे भुगतान करण्यास विलंब झालेला आहे. या प्रकरणात चौकशीअंती दोषी आढळून आलेले तत्कालीन ग्रामसेवक यांचेवर कार्यवाही प्रस्तावित करण्यांत येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गडहिंग्लज (जि. कोल्हापूर) तालुक्यात एकात्मिक पाणलोट
व्यवस्थापन कार्यक्रमांतर्गत बांधण्यात आलेल्या
बंधान्यांची काम निकृष्ट दर्जाची झाल्याबाबत**

(३६) * ६२४५६ श्री.सुरेश हाळवणकर (इचलकरंजी) : सन्माननीय
जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गडहिंग्लज (जि.कोल्हापूर) तालुक्यात कृषि विभागामार्फत एकात्मिक पाणलोट व्यवस्थापन कार्यक्रमांतर्गत (वसुंधरा) बांधण्यात आलेल्या ७३ बंधान्यांपैकी बहुतांश बंधान्यांचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाले असून अनेक बंधारे वळीव पावसात कोसळल्याची घटना माहे जुन २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यापैकी काही बंधारे न बांधताच या कामांचे पैसेही देण्यात आले असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्याअनुषंगाने पुढे कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) नाही. तथापि गडहिंग्लज तालुक्यातील खमलेहट्टी गावात एक सिमेंट नाला बांधाचे आतील एका विगवॉलचा भाग अवकाळी पावसाने कोसळला आहे.

(२) नाही.

(३) गडहिंग्लज तालुक्यातील सिमेंट बंधान्यांच्या कामांबाबत दै.महाराष्ट्र टाईम्स मध्ये बातम्या, तसेच काही व्यक्तींनी आयुक्त (कृषि), जिल्हाधिकारी, कोल्हापूर यांच्याकडे माहे मे, २०१६ मध्ये तक्रार अर्ज केले आहेत. प्रस्तुत प्रकरणी चौकशी

करण्यासाठी जिल्हाधिकारी, कोल्हापूर यांनी दि.२२/७/२०१६ च्या आदेशानुसार चौकशी समिती गठीत केली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

भंडारा जिल्हा परिषदेमध्ये साहित्य खरेदीत झालेला गैरव्यवहार

(३७) * ६४४६७ श्री.चरण वाघमारे (तुमसर), श्री.विजय रहांगडाले (तिरोडा), श्री.राजेश काशीवार (साकोली) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भंडारा जिल्हा परिषदेमध्ये ई-निविदेच्या शासनाच्या धोरणात्मक निर्णयाची काटेकोरपणे अंमलबजावणी न करता साहित्य खरेदीत होत असलेल्या गैरव्यवहाराची चौकशी करण्याची मागणी लोकप्रतीनिधी यांनी मुख्य सचिव यांच्याकडे दिनांक २२ मार्च, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त मागणीच्या अनुषंगाने शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,

(३) असल्यास, चौकशीनुसार ई-निवेदनेतून साहित्य खरेदीत गैरव्यवहार केलेल्या दोषींवर शासनाने काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाचे कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) दिनांक २२ मार्च, २०१६ चे पत्र शासनास प्राप्त झाले आहे.

(२), (३) व (४) उक्त मागणीच्या अनुषंगाने जिल्हा परिषद, भंडारा यांचा चौकशी अहवाल दिनांक ०५.०७.२०१६ रोजी शासनास प्राप्त झाला सदर चौकशी अहवालावर विभागीय आयुक्त कार्यालय, नागपूर विभाग, नागपूर यांचा अहवाल मागविण्यात आला असून सदर अहवाल दिनांक २६.०७.२०१६ रोजी शासनास प्राप्त झाला आहे. विभागीय आयुक्त, नागपूर विभाग, नागपूर यांनी त्यांच्या अहवालात असे नमुद केले आहे की, जिल्हा परिषद भंडारा यांनी खरेदीबाबत केलेली कार्यवाही ग्रामविकास विभागाच्या दि.२७.०५.२०१६ व उद्योग उर्जा विभागाच्या दि. ३०.१०.२०१५ च्या प्रचलित शासन निर्णयानुसार केलेली असून त्यामध्ये कोणतीही अनियमितता झालेली नाही.

**वडेगाव (ता.देवरी, जि.गोंदिया) येथे राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार
हमी योजनेच्या कामात झालेला गैरव्यवहार**

(३८) * ६२७३१ श्री.संजय पुराम (आमगाव) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वडेगाव (ता.देवरी, जि.गोंदिया) येथे राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेची कामे सुरु असताना सन २०१३ ते २०१५ या कालावधीत कामावर न येणाऱ्या महिला व पुरुषांची खाते पुस्तिका व आधार कार्ड मागवून हजेरीपटावर २०० बनावट मजुरांची नावे दाखवून संबंधीत ग्राम रोजगार सेवक, सरपंच व सचिव यांच्या संगमताने लाखो रुपयांचा गैरव्यवहार केल्याने त्याची चौकशी करण्याची मागणी माहे जून, २०१६ च्या दुसऱ्या आठवड्यात करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,
- (३) असल्यास, त्यानुसार बनावट मजुरांच्या नावे रक्कम घेवून गैरव्यवहार करणाऱ्या दोषींवर शासनाने काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल : (१) होय.

श्री. टेकचंद राऊत व ग्रामस्त यांनी याबाबत आपले सरकार पोर्टल वर तक्रार दाखल केलेली होती.

(२) सदर तक्रारीचे अनुषंगाने तत्कालीन गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, देवरी यांनी ग्रामपंचायत वडेगांव येथे प्रत्यक्ष भेट देऊन चौकशी केली व हजेरीपटावर नावे असलेल्या मजुरांचे लेखी बयान नोंदविण्यात आले. बयानानुसार सदर मजूर कामावर होते व मजुरांच्या बँक खात्यात मजुरी जमा झाल्याचे दिसून आले. चौकशीवरून सदर कामामध्ये गैरव्यवहार झाल्याचे आढळून आले नसल्याचे जिल्हाधिकारी, गोंदिया यांनी त्यांच्या अहवालात नमूद केले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वर्धा जिल्ह्यातील तालुकांतर्गत जलयुक्त शिवार
योजनेच्या कामात झालेला गैरव्यवहार**

(३९) * ६३७८० श्री.रणजीत कांबळे (देवळी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वर्धा जिल्ह्यातील तालुकांतर्गत जलयुक्त शिवार योजनेची कामे एकत्रीत करून रुपये ५० लक्ष च्या वरील कामे करताना जिल्हा परिषद सर्वसाधारण सभेची मान्यता न घेता परस्पर नियमबाह्यपणे कामे करून गैरव्यवहार केल्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी दिनांक २२ जून, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास जिल्हाधिकारी वर्धा यांचेकडे तक्रार केलेली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर कामांच्या निविदा प्रक्रियेस संबंधित लेखाधिकारी यांचा आक्षेप असताना व त्यांची निविदा नस्तीवर स्वाक्षरी न घेता परस्पर कामांचे कार्यारंभ आदेश देऊन कामे करण्यात आली आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त अनियमितता प्रकरणी चौकशी करून दोषींवर कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) होय, हे खरे आहे.

मा.लोकप्रतिनिधी यांनी त्यांचे दि.२२/०६/२०१६ रोजी च्या पत्रान्वये तक्रार केली आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) याबाबत जिल्हाधिकारी, वर्धा यांनी मुख्य कार्यकारी अधिकारी जि.प. यांना जि.प. सभेची कार्योत्तर मंजूरी घेण्याबाबत कायदेशीर तरतुदीसह अहवाल सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भूगाव व इंझापूर (जि.वर्धा) येथील कारखान्यांनी
विनापरवानगी पाण्याचा वापर केल्याबाबत**

(४०) * ६३२४४ श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) भूगाव व इंझापूर (जि.वर्धा) येथील उत्तम गाल्वा मेटॅलिक लि., उत्तम व्हॅल्यू स्टिल लि. आणि इंद्रजित पॉवर प्रा.लि. या कारखान्याला स्थापनेच्या दिनांकापासून तर आतापर्यंत विनापरवानगीने मोठ्या प्रमाणात बेकायदेशीर पाण्याचा वापर उत्पादनासाठी केलेला असल्यामुळे शासनाचा करोडो रुपयांचा महसूल बुडाला असल्याची माहिती दिनांक ५ जून, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, वर्धा जिल्ह्यातील भूगाव येथील उत्तम गाल्वा मेटॅलिक लि. या कंपनीने कंपनीसाठी लागणाऱ्या पाण्यासाठी जलसंपदा विभागाकडून हिंगणघाट तालुक्यातील वेणा नदीतून पाणी घेण्याची परवानगी घेवून सुध्दा अद्यापही पाणी घेण्यास सुरुवात केलेली नाही, तसेच इंझापूर येथील इंद्रजित पॉवर प्रा.लि. या कारखान्यानी जलसंपदा विभागाकडून पाणी घेण्याबाबत अद्यापही परवानगी घेतली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या कंपन्यांनी विनापरवानगीने बेकायदेशीरपणे पाणी वापरल्या प्रकरणी शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) हे खरे नाही.

वर्धा जिल्ह्यातील भूगाव येथील उत्तम गाल्वा मेटॅलिक लि. या कंपनीस वेणा नदीमधुन वार्षिक ८.७६ दलघमी पाणी वापरास मंजुरी देण्यात आली असून त्यानुसार रितसर करारनामा करण्यात आला आहे. पाण्याची उचल करण्यासाठी के.टी. वेअर, पंप हाउस व पाईप लाईनचे काम अपूर्ण असल्यामुळे, मंजुर असलेल्या वेणा नदीपात्रामधुन पाणी उचल सुरु झालेली नाही.

उत्तम व्हॅल्यू स्टिल लि. या कंपनीस धाम प्रकल्पावरून वार्षिक ३.६५ द.ल.घ.मी. पाणी वापरास मंजुरी दिली असून त्याचा रितसर करारनामा करण्यात आलेला आहे. कंपनीस पुरविण्यात आलेल्या पाण्याची पाणीपट्टी कंपनीकडून नियमितपणे भरण्यात आली आहे. सदस्थिती कंपनीकडे थकबाकी नाही.

(२) हे खरे आहे.

के.टी. वेअर, पंपहाउस व पाईप लाईनचे काम पुर्ण न झाल्यामुळे वेणा नदीपात्रामधुन पाणी उचल सुरु झालेली नाही.

उत्तम व्हॅल्यु स्टील कंपनीचा मंजूर कोटा ३.६५ दलघमी असून सध्या एकुण पाणी वापर १.९५ दलघमी आहे. उत्तम व्हॅल्यु स्टील लिमिटेड कंपनी आणि इंद्रजित पॉवर कंपनी या सलग्न कंपनी असून उत्तम व्हॅल्यु कंपनी मंजूर पाणी आरक्षणातून इंद्रजित पॉवर कंपनीला पाणी पुरविण्यासाठी क्षेत्रिय स्तरावर मंजूरी देण्यात आलेली आहे. त्यानुसार इंद्रजित पॉवर कंपनीस उत्तम व्हॅल्यु स्टील कंपनीकडून पाणी पूरवठा होतो. त्याची पाणीपट्टी वसुली उत्तम व्हॅल्यु स्टील कंपनीकडून केली जाते.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

दापोली (जि.रत्नागिरी) तालुक्यातील रस्त्यांच्या कामांना मंजूरी मिळण्याबाबत

(४१) * ६४४७७ श्री.संजय कदम (दापोली) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दापोली (जि.रत्नागिरी) तालुक्यातील दाभिळ-पांगरी-शिरवणे, जालगाव-कोलबोंद्रे, टाळसुरे-साखलोळी-शिवाजीनगर, आडे-इळजे-वाघिवणे या जिल्हा मार्गाच्या कामांना मंजूरी मिळावी यासाठी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक ३० जून, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास मा.ग्रामविकास मंत्री यांना पत्राद्वारे विनंती केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त रस्त्यांचे खडीकरण व डांबरीकरण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) व (२) असे पत्र या विभागाकडे प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही. तथापि, मा.सार्वजनिक बांधकाम मंत्री, यांच्याकडे पत्र दिले आहे.

शिरवणे दाभिळ पांगरी हा इतर जिल्हा मार्ग क्र.१७ दर्जाचा रस्ता असून या रस्त्याची अस्तित्वातील लांबी ८.२०० कि.मी. आहे. संपूर्ण पृष्ठभाग डांबरी आहे. सन २०१४-१५ मध्ये १३ वा वित्त आयोग राज्य स्तर अंतर्गत ३/२०० ते ४/५०० या भागाचे डांबरी नुतनीकरणाचे काम करण्यात आले आहे. तसेच या रस्त्याच्या दुरुस्तीचे काम सन २०१६-१७ संभाव्य जिल्हा वार्षिक योजना आराखड्यामध्ये प्रस्तावित करण्यात आले आहे.

जालगाव गावतळे हा रस्ता इतर जिल्हा मार्ग क्र.१९ असून या रस्त्याची लांबी १६.२८० कि.मी. आहे. संपूर्ण पृष्ठभाग डांबरी आहे. सन २०१५-१६ मध्ये रस्ते विशेष दुरुस्ती कार्यक्रमांतर्गत या रस्त्याच्या ११/०० ते ११/५०० कि.मी. लांबीतील डांबरी नुतनीकरणाचे काम मंजूर आहे. तसेच या रस्त्याचे उर्वरीत काम टप्प्या-टप्प्याने निधी उपलब्धतेनुसार करण्याचे नियोजित आहे.

टाळसूरे साखरोली कोळबांद्रे हा रस्ता इतर जिल्हा मार्ग क्र.२० असून या रस्त्याची एकूण लांबी ८.१०० कि.मी. आहे. संपूर्ण लांबी डांबरी पृष्ठभागाची आहे. सन २०१५-१६ मध्ये रस्ते विशेष दुरुस्ती कार्यक्रमांतर्गत या रस्त्याच्या १/०० ते १/६०० कि.मी. लांबीतील डांबरी नुतनीकरणाचे काम मंजूर आहे.

उपरोक्त रस्त्यांवर वाहतुक वर्दळ सुरु आहे. उपरोक्त रस्त्यांच्या खराब लांबीतील दुरुस्तीची कामे जिल्हा परिषदेला विविध योजनांमधून प्राप्त निधी व निकषाच्या अधिन राहून टप्प्या-टप्प्याने प्रस्तावित करण्याचे जिल्हा परिषदेचे नियोजन आहे.

तसेच आडेय-लोणवळी हा रस्ता प्रमुख जिल्हा मार्ग क्र. ४ चा भाग असून सदर रस्ता देखभाल दुरुस्तीसाठी सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडे आहे. सन २०१६-१७ चे अर्थसंकल्पात या रस्त्यावर मजबुतीकरण व डांबरीकरणाचे काम मंजूर आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे सिंदपुरी (ता.तुमसर, जि.भंडारा) येथील तलाव फुटल्याने नुकसान झालेल्या घरांच्या बांधकामासाठी निधी देण्याबाबत

(४२) * ६४४७० श्री.चरण वाघमारे (तुमसर), श्री.विजय रहांगडाले (तिरोडा), श्री.राजेश काशीवार (साकोली) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे सिंदपुरी (ता.तुमसर, जि.भंडारा) येथे अतिवृष्टीने माहे जुलै, २०१४ मध्ये वा त्यादरम्यान तलाव फुटल्याने बाधित २०० घरे व पूर्णतः नष्ट १०० घरापैकी ५२ घरे ही दारिद्र्य रेषेखालील धारकांची असून आजही ही संपूर्ण कुटुंबे चटईच्या निवाऱ्याखाली राहत असून त्यांना घरकुलांसाठी निधी मिळावा यासाठी स्थानिक लोकप्रतिनिधिंनी मा.वित्तमंत्री यांना दिनांक २६ मे, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त निवेदनाच्या अनुषंगाने या बाधित झालेल्या कुटुंबांच्या घरकुलांसाठी निधी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाचे कारण काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

(२) केंद्र शासनाने इंदिरा आवास योजनेचे रूपांतर "प्रधानमंत्री आवास योजना-ग्रामीण" मध्ये केले असून सदर योजना सन २०१६-१७ पासून राबविण्याचा निर्णय घेतला आहे. केंद्र शासनाने योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी प्रस्तावित मार्गदर्शक सूचना निर्गमित केल्या असून त्यानुसार नैसर्गिक आपत्तीचे प्रस्ताव केंद्र शासनास पाठविणे आवश्यक आहे.

संचालक, राज्य व्यवस्थापन कक्ष-ग्रामीण गृहनिर्माण यांचेमार्फत नैसर्गिक आपत्तीचे एकत्रित प्रस्ताव केंद्र शासनास सादर करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

डॉ. अनंत कळसे
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.